

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 35. Zettortdeenâ 29tâ August 1840.

J a u n a s s i n n a s.

No Nerretas 2trâ August. Schinni mallâ gruhts laiks un dauds nopuhšanas dsirdamas. Jebfchu muhsu rudsu=lauki, kas pawassarâ lohti wahji rahbijahs, gan atspirgufchees, tad tomehr dauds weetas tiklai knappus auglus isdohs, un nemittejama leetus=laika dehl ne ee=ectahs, jebfchu maises truhkuma dehl jaw 26tâ Juhli daschâ weeta bija eeplauts. Graudi wehl tihri mihtsi, un ta no teem zeyta maise ne eet pee firbs, nedr arri warr buht wesseliga. Nusas stahw labbi gan, bet meeschi, wissuwairaf tee, kas wehlaki sehti semnds laukds nobahluschi, jeb pawissam nosihkuschu un isnihkuschu. Nr feena eefohpschanu pawissam slikti eet, un muhsu uppe tã ispluhdusi, un pahri reises til patt leela, kã pawassarâ bijusi, tã ka zittã weeta ir taggad wehl lauki, plawas un dahrsi appafsch uhdena stahw. Lai Deews schehlo tohs, kam nu jaw ohtrs gruhts gads neffams. Illukstes aprinki lauki labbaki stahw, ne kã Jaunjelgawas aprinki.

Nã to leelu gawenu neddeku un Leelbeenas=fwehtkus Jerusalemẽ fwinnejuschi 1834tã gaddã.

(Stattees Nr. 32. Weigums.)

III.

Arri festdeenã preeksch leelbeenas bija leelas fwinneschanas. Franziskaneri pirmi preeksch ta fwehta kappa missi lassija, un tad to uhdeni, to no Jardana uppes atvedduschu, un to dohmaja tai gaddã pee Deewa kalposchanas darbeem bruhfeht, eefwehtija. Ap pulksten 10 at-

kal basnizfungi katri pehz fawas tizzibas us funminaschanu pulzejahs, un ais winneem zilweki pa pahreem gahje, un deggofchas waffa fwezzes rohka nesse, kas ar frusta fischanas bilbi bija apsihmetas. Pee katras peeminnas weetas gahjeji apstahjahs, un spreddiki klaufija. Katras tizzibas basnizfungeem bija fawa rinde un fawa weeta preeksch to, un bes stundes neweens ne beidse. Tã us beigahm kahjas gurte un firbs, un dauds zilweki, ne warredami wairs isturreht, atkahpahs un isgahje atpuhstees, un wehderu paswinneht us sawu wihsu. To tahdu peeminnas weetu bija 7, un pee katras bija stundu apkahrt spreddikis jaklausa. Prohti: 1) Ta weeta, kur tee karra wihri pahr Kristus fwahrkeem kaulinus mettuschu — tur spreddiki fazzija latiniska walloda. 2) Tur kur tas almina stabs irr, pee ka Kristus ehreschu frohni uslikkuschu — tur bija spreddikis jaklausa Spanieru walloda. 3) Ta weeta, kur winnu pasubdinatu pee frusta peenaglojuschi — schẽ spreddiki fazzija Italjeneru walloda. 4) Tur kur to lihki fwaidijschi — tur Araberu walloda spreddiki fazzija. 5) preeksch ta fwehta kappa — bija spreddikis latiniska walloda. 6) Tur kur tas Rungs augscham zehlees, sawai mahtei parahdijees — schẽ bija spreddikis Spanieru walloda. Kamehr tã funminadami schihs weetas apstaigaja, wakkars mettahs, un wissa Jerusalemẽ eefsch basnizas fanahje.

Kamehr leela peektdeena, tas fwehts kays bija aislehgts palizzis. Swehta leelbeenas nakti to nu bij atkal atwehrt, un to brihnischfigu ugguni gaidiht, to teiz no debbesim eedeggschu, lai tizzigeem neapdschschami raksti firbi eerakstahs: Kristus irr augscham zehlees. Prohti

Greekeri ar tahdu ugguni ifgabbds tohs zilwekus apmahne. Bet jaw kad es to redseju, dauds raddahs, kas to par nekahdu brihnumu ne turreja, un kad arri retti kahdi zeettizzigi prahsti ka pamirruschi semmẽ kritte, kad pufsnakti eefsch swehta kappa basnizinas tas ugguns eedeggahs: tad es jaw dauds zilwekus eeraudsiju, kas par tahdeem neekeem pasmejhahs, un kam ta firdszeeniçhana ar to fajukke. Un tatschu Greekeri dohmaja itt gudri sawu swehtu ffohlu istaisijuschi. Jo winni ka semmigu prahstu rahhidami, Kattofeem un Armeniereem papreeksch likle ee-eet eefsch tumfscha kappa, un nekahs ne bija. Bet kad nu winni luhgdami un dseedadami us to weetu gahje, tad tuhda lin ugguns degge. Winni to augstu Egipres leelungu Ibrahim Pascha, kas sawa tehwa weeta tur walbija, un patš arri bija atnahzis to fwinneschanu redseht, gribbeja pahrunnaht, — ka winnu spehzigahs luhgschanas scho ugguni effoht no Deewa isluhguschees. — Bet gudri laudis teize, ka papreeksch tur kahdu paslehpjoht, un kamehr draudse luhds: „schehligais Deews, paklausi muhs! Mugstais Deews, paklausi muhs!“ — tamehr kluffam ugguni eeschkeltoht un pee spirtu laischoht, kas ar leelu leesnu tulihst eedegg. Winni schoreis no saweem brihnumu kahrigeem tizzigeem gan labbu naudu nopelnija. Jo jaw kahdas deenas preeksch tam bija uhtrupi turreischi, kas to gohdu pirkš, pirmahs sawu swezzi pee ta swehta ugguna eededsinaht. Kahds baggats swesch reisneeks teem effoht 1000 dukkatus safohljis. — Bet pee ta leelunga Ibrahim Pascha ta swehta kumedia schoreis pawissam ne isbewahs. Jo tas sahze tahst, kam winni us tahdu wihs Deewu saimo, un peekohdinaja zeeti, ka zittu gaddu tahdus neekus wairs ne buhs darriht. Tad nu gan neweenš scho eeslawetu brihnumu wairs ne redschs.

Bet lai es nu wehl no leeldeenas nakts fwinneschanas stahstu. Tif lihds ka ugguns eedeggahs, wissi zilweki eesauzahs ar preeku, tif dikti ka auffs apnehine. Tuhkstoschi ka ahrprahsta pee semmes mettahs, un katrs sawa

walloba gwileja. Zitti ar rohkahm plaukschkinaja, preezadamees, skaidri ka pa kummedijas, zitti Deewu luhdse no firds pilnibas, un ta leesna teem affaras azzis rahdija. Es palifku pawissam ka prahsta apneints, un dwehselẽ aisrauts. Es mag ko sinaju, kas ar man bija, un us kohrteli pahrnahzis un aismidsis, wissu no jauna redseju jaukds sapnds.

Kad leeldeenas rihta faule ais plifka eljes kalna us to swehtu pilfsatu paspihdeja, tad lauschu gwileschanas man no meega sauze. Isgahju us to eelu, kas no teijenes lihds peeres faulu weetai eet, un redseju, ka wissi us jaunu dsihwi bija atmohduschees, un ka scho pagahjuschu deenu kluffas firds-juschanas par lihgsnibu un preeku bija pahrwehrtijuschees. Wissi zilweki ar leeldeenas preezas atspihdumu seija us basnizu steidsahs. Es arri nogahju. Bet mans preeks firds swehtumã slehdsahs, un manã firds to saldaku swehtibu sajutte, kad es kluffa basnizas faktina us zelleem nomettohs, un firdi safillis, tohs wahrduš fazziju: „ta nahwe irr aprihta eefsch tahs uswarreschanas. Nahwe, kur irr tawš dsellons? Elle, kur irr tawa uswarroschana? Waldees Deewam, kas muuns to uswarreschanu irr dewis zaur muhsu Kungu Jesu Kristu!“ I Korint. gr. 15 n. 54. 55 un 57 p.

Franziskaneri ar leelu missi fwinneschanu sahze. Tad bija leela summinaschana, un tapatt ka Puhputu swehtdeena, wissas peeminnas weetas apstaigaja. Bet schoreis preesteri bija ar wissudahrgakahm rohtahm gehrbuschees. Baggati Armenieri ar spihdigeem dahrgem almintineem gresnojahs, ka azzis apschibbe, bet winnu dseedaschana, par deggoni isnahkdama, auffs sahpinaja. Pehz teem Greekeri nahze, un ar dahrgahm galwas drahnahm leppojahs. Tifween Franziskaneri nekahdu stahsti ne taisija, zittu ne ko ka ween baltas garras drehbes us saweem bruhneem swahrkeem uswilluschi. Eihschu karrogi ar leeldeenas notiffkumu bildehm, pahr basnizkungu plifkahm galwahm libdinajahs un pahr sweschineekeem.

Kad gahjeji pee ta atwehrtta kappu nahze, tas bija no rihta pulksten 9, tad firschu preeks eefsch swehtahm dseefmahm skanneja, un leels pulks lauschu lihds dseedaja garwiledami. To es redseju, ka schi firdszeenischana ne bija wil-tiga, neds no leeka darrita tappe, bet ka wiffi ar deewabihjigu firdi us to bija atmahfuschi. — Es peeminneju tahs deenas, kad ta pirma kri-stiga leeldeenas garwilefchana atskanneja. Es peeminneju tohs gaddu fintenus, kas no schi laika pagahjuschi, un schai weetai un arri zilwekeem, preekus un behdas nessuschi. Es schehlojohs par lauschu nesapraschanu, kas Deewa wal-stibu ar tahdahm leelahm ahrigahm islikfschana-hm mekle, un atzerrejohs, ka mums buhs Deewu luhgt garrâ un pateesibâ, un winsch irr ikfatram klastu, kas winnu peesauz. Tâ firdi mohdriees, es Deewu luhdsu, un nekad tik karsti ne esmu Deewu luhdsis.

F. R.

Var teem jauneem lihku spreddikeem,
kas Zelgawâ dabbujami.

Zeescham ta irr labba, teizama gramata, pilna ar swarrigahm swehtahm mahzibahm, kas muhs mahza, ar kristigu gohdu sawus mihtus peederrigus us winnu duffas weetinu aisklaist, kas muhsu nopuhschanas pee winnu kappeem ar sawahm faldahm eepreezeschanahm aprem-dehs, muhsu affaras noschahwehs, un katru tahs ar apdohmu lassidamu jeb klausidamu zil-weku mahzihs, kristigi dschwicht un mirk, tâ ka winnam deenas ta iseeschana no schihs pa-faules buhtu weegla. Simtu pateizibas par to pelna tee zeenigi mahzitaji, kas to faraksti-juschu un likfuschi drikkê speest, un ar leelu preeku to teescham pirkš wiffi kesteri, basnizas-pehrminderi, un daschi zitti gohdigi namma-tehwi, kas tannî paschâ brangas behru-runnas un luhgschanas atraddihs par ikweenu, lai mir-tu, kahds mirdams. Tikkai weena leeta irr noschehlojama un nesaprohtama, prohti: kapehz

tab tee zeenigi apgahdataji pee katras behru-wal-lodas tikkai dseefmas no muhsu wezzas dseefmu-grahmatas irr islassijuschu un peesihmejuschi, kas zittu draudsu mahjâs jaw mas irr atrohtnamas. Tee zeenigi apgahdataji to lihku-spreddiku tatschu gan wehleja, lai winnu gramata neween tannis draudses tiftu pirhta, fur wehl tahs wezzas grahmatas tohp zeenitas, bet arri tahdâs, fur tikkai retti wehl kahda wezza redsama, un tadeht no tahm jaunahm ween tohp dseedahts, tâ kâ ir Widsemme, fur muhsu wezzu dseefmu-grah-matu ne pasiht ne pasihst bet sawu paschu dseefmu-grahmatu turr, un fur dasch labs wihrs kâ ir pee mums gan nesaprashtu, pats tahs us katru lihku-spreddiki derrigas dseefmas islassitees. Ta-deht tohs augsti zeenijamus lihku-spreddiku ap-gahdatajus ar scheem wahrdeem luhgdami luh-dsam, lai jel buhtu tik labbi, bes tahm jaw fassihmetahm dseefmahm no wezzas Kursesmes dseefmu-grahmatas ir wehl 2 woi 3 preeksch katra gabbalina no Kursesmes un Widsemmes jaunâs dseefmu-grahmatas islassiht, un us tik dauds lappahm ihpaschi likt nodrikkêht, kâ lihku spreddiku-grahmatas irr nodrikketas. Ja ne warretu scho pehdeju par welti doht, zaur fo tee spreddiki wehl dauds wairak tiftu pirkti, tab labpraht gan ikweens, kas winnus turr, ir wehl kahdu graffiti par scho lappinu peeliktu.

x.

Zeesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Zeiserifikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 10. 10. 10., tohp no Randawas Krohna pagasta teefas wiffi parradu bewoji un nehmeji kâ arridsan mantineeki pee tahs atstahtas mantas (tikween ne no ta mahju-inventa-riuma) ta nomirruscha Krohna Libaggu muishas fainneeka Wille Janne Stehubuk, pahr turra mantu parradu deht konkurse nospreesta, usajinati, lihds 30tu September f. g. pee schihs teefas peeteiktees, jo wehlat neweenu wairs ne klausih, ar to pamahzi-schanu, ja tee parradu nehmeji noliktâ terminâ pee schihs pagasta teefas ne peeteiktees tohs wehlat ar

dubbultu maffu apstrahpeh. Randawas Krohna pagasta teefa, 30tâ Juhli 1840. I
 (L. S.) Bert. Liebemann, pagasta wezzakais.
 (Nr. 317.) D. Kälpe, pagasta teefas ffrihweris.

pee schihß pagasta teefas peeteiktees. Wirkusmuischâ, 12tâ August 1840. 2
 (L. S.) ††† Fritß Keinabt, pagasta wezzakais
 (Nr. 96.) E. Kronberg, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu deweji to Waltekas fainneeku Grabbu Frizza un Kolnesß Sihmana, paher kurreu mantahn magasihnes parradu un inventariuma-truhfuma deht konkurse spreeshta, teef usöizinati, pee faudeschanaß sawas teefas ar sawahn taisnahm prassischannahu diwu mehneschu starpâ, un wißwehlah tai 7tâ Oktober f. g. pee schihß pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausihß. Klosther-Wisputtes pagasta teefa Waltekas muischâ, 5tâ August 1840. 2
 (L. S.) Wige Pramald, pagasta wezzakais.
 (Nr. 112.) F. Grening, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanaß buhtu pee ta Ofkesmuischâs fainneeka Anß Raßpar, paher kurra mantu parradu deht konkurse spreeshta tohp usöizinati, diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 12tu Oktober f. g., pee schihß pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausihß. Ofkes pagasta teefa, 12tâ August 1840. 2
 Sihmann Dumber, peefschetais.
 (Nr. 17.) H. Rümmler, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas flubbinafchanaß.

Zaur scho teef sinnamu darrichts, ka Jaunaßmuischâs tirgu, kas us 29tu September kriht, scho gadd 2trâ Oktober turrehß. I

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassischanaß buhtu pee teem lihdsfchinnigeem fainneekeem Runzu Janna Galle, Rektu Krischa Dischler un Purwainu Dahwa Stellmaker, paher kurreu mantahn nespehzißas un leelu parradu deht konkurse spreeshta, tohp usöizinati, wißwehlah lihds 12tu Oktober f. g.

Leelu Lamberta-tirgu Leelâ Behrßesmuischâ pee Dohbeles schihdu swehtku labbad scho gadd ne 17tâ, bet 19tâ September turrehß; ta ka 18tâ September warrehß bohtis buhweht, un 19tâ tirgu turreht.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Nihgâ, tanni 19tâ August 1840.

	Subraba naudâ.			Subraba naudâ.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
I jauns dahlberis . . . . . gelbeja	I	33	I pohds lannepu . . . . . tappe malfahßs ar	—	90
I pahrs rudsu . . . . . tappe malfahßs ar	I	65	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — fweeschu . . . . . — —	3	—	I — — flittakas surtes — —	1	80
I — meeschu . . . . . — —	I	15	I — tabaka . . . . . — —	—	65
I — meeschu=putrainu — —	I	60	I — dselses . . . . . — —	—	70
I — ausu . . . . . — —	—	90	I — fweesta . . . . . — —	2	20
I — fweeschu=miltu . . . . . — —	3	50	I muzza filku, preeschu muzza — —	6	25
I — bißdeletu rudsu=miltu — —	2	10	I — — wißfchuu muzza — —	6	50
I — rupju rudsu=miltu — —	I	55	I — farkanas fahls . . . . . — —	7	—
I — firnu . . . . . — —	I	60	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu=fehklas . . . . . — —	2	50	I — rupjas baltas fahls — —	4	40
I — lannepu=fehklas . . . . . — —	I	50	I — smalkas fahls . . . . . — —	4	25
I — fimmenu . . . . . — —	5	—			

W r i h w d r i e f f e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas walbischanaß puffes: Walbischanaß=rahtß N. Weidler.